

"Dili kulağına itiraz etmez, kalp ruhun ayıbını görmez!" ifadesini, insanın bedenindeki maddî ve manevî işleyişe tatbik edip, sonra da hizmetin şahs-ı manevisine tatbik edebilir misiniz?

İnsan vücudu tam bir dayanışma ile çalışır. Yüzümüzü yıkadığımızda ellerimiz birbiriyle yardımlaşırlar. Bir ayak diğer ayağa çelme takmadığı gibi, kalb de ruhun ayıbını görmez. Yani bir insan tutup da kendi hatalarını başkalarının içinde teşhir etmez.

Benzeri bir durum cemaat ruhunda da olur ve olmalıdır. Tenkide medar haller olsa bile, bu teşhir edilmeden cemaat içinde halledilir ve edilmelidir.

Müminler birbirlerine karşı kargir taşlar gibi girift olmalı, birbirlerine yardım etmeli, birbirlerinin ayıbını görmemelidirler. Böyle bir toplumun üstesinden gelmeyeceği hiçbir mesele olmaz. Bunun en bariz ve en güzel misali Asr-ı saadettir.

İslâmi esasları yaşamak ve yaşatmak bu asırda da mümkün olduğuna göre, herkes en azından bu İslâmî terbiyeye evvela nefisinden ve hanesinden başlamalı. Gerek komşusuyla gerekse de mahalle ve kasabasındaki kişilerle dostane yaşamak, uhuvvet ve kardeşlik tohumunu yeşertmek her müminin vazifesidir. O zaman ferdî ve içtimaî olarak huzura kavuşmuş oluruz.

"Bu hizmet-i Kur'âniyede bulunan kardeşlerinizi tenkit etmemek ve onların üstünde fazilet-furuşluk nev'inden gıpta damarını tahrik etmemektir."

"Çünkü nasıl insanın bir eli diğer eline rekabet etmez, bir gözü bir gözünü tenkit etmez, dili kulağına itiraz etmez, kalp ruhun ayıbını görmez. Belki birbirinin noksanını ikmal eder, kusurunu örter, ihtiyacına yardım eder, vazifesine muavenet eder. Yoksa o vücud-u insanın hayatı söner, ruhu kaçır, cismi de dağılır."(1)

Bedenimizin hayatını devam ettirmesi, azalar arasındaki şiddetli ahenk ve uyuma bağlıdır. Mesela kalp çalışmasa, beynin çalışması bir işe yaramaz. Akciğer görevini yapmasa, böbreğin çalışmasının bir önemi kalmaz. İnsan vücudunun hayatı ve devamı öyle bir hassasiyet içindedir ki, vücuttaki bütün azaların tam bir uyum içinde çalışmaları gerekiyor. Birisi diğerine engel olsa, ya da rakibane hareket etse, vücut dağılır ve ölür.

Nasıl ki, insanın bedeninin mükemmel bir ahenk ile işleyişi varsa, aynı şekilde manevî vücudun da harika bir uyum ve işleyişi mevcuttur. Mesela bedenimizde beyin ne ise, manevî bedenimizde akıl odur. Maddî vücudumuzda kalp ne ise, manevî kalbimiz de odur. Akciğerimiz ne ise, vicdanımız da odur. Gözümüz ne ise basiret de odur vs...

İşte, nasıl vücudumuzu ayakta tutan uyum ve ahenk ise, aynı şekilde manevî bedenimizi de ayakta tutan akıl, kalp ve sair latifelerin ve hislerin ahenk ile çalışmasıdır. Şayet akıl kalbe, kalp basirete, basiret vicdana muhalefet etse, manevî beden nizamı dağılır, intizam ihtilale ve bozulmaya yüz tutar ve manevî hayat söner. Bu yüzden, akli ile vicdanı arasında sıkışanlar, manevî buhrana giriyorlar. Aslında bütün psikolojik rahatsızlıkların temelinde bu manevî anarşi bulunuyor. Yani kalbi yılan ve çıyan ile dolmuş birisi, haksız ve zararlı bir iş yaptığı zaman, bozulmamış olan vicdanı müteessir oluyor. Hâlbuki bu manevî aza ve cihazlar İslâm terbiyesi ile uyum içinde hareket etseler huzuru bulacaklar.

Aynı manayı cemaate de tatbik edebiliriz. Şayet cemaat arasında bir nizam ve uyum olmaz ise, cemaat dağılır ve vazifesini yapamaz. İhlas, cemaati bir arada tutan manevî bir iksir veya çimento gibidir. Ruh çıkınca, beden nasıl dağılıyor ise, ihlasın olmadığı bir yerde de cemaat dağılmaya mahkûmdur.

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi Birinci Lem'a.](#)